

Klerikalno gospodarstvo. Na Dunaju se je imel te dni pred sodnijo posl. Schuhmeier zagovarjati. Tožili so ga namreč člani odbora, ki je svoj čas vprizoril slavnostni spreved ob priliki cesarjevega jubileja. Schuhmeier je tem ljudem namreč razne nečedne stvari očitati, zlasti to, da so napravili 200.000 K dolga, kateri še danes ni poravnani. Schuhmeier je bil opoščeni, ker se mu je posrečilo, svoje trditve dokazati. Pri razpravi so prišli velikanski škandali na dan.

Dopisi.

Iz Hrastnika. Prav lepe stvari se dogajajo v našem Hrastniku, vredne "kulturne vzgoje", ki smo jo dobivali od desetletja trajajoče nadvlade "Roševcev". Že zadnjič smo poročali v falotstvu, ki so ga neimenovani in vendar dobro znani infamni capini s tem storili, da so po noči razbili šipe nemške šole. Mi smo prepričani, da pošteti rudarji tega niso storili. Rudarji, ki znajo sami in z lastnimi močmi misliti, znajo ceniti pomen in potrebo nemške šole in se ne pustijo v tem oziru od nikogar zapeljati. Ali semtertja se dobi žalibog tudi med delavstvom breznačajne osebe, katere ne zaslužijo, da bi se jim v obraz pljunilo in katere grejo tudi za frakelj Roševskega šnopsa šipe pobijati. Kakor znano, razpisalo se je 50 K nagrade tistemu, ki bo zločinca naznanil. Po našem prepričanju dali bi se ti faloti prav lahko prijeli. Opozarjamo oblastva, naj v tem oziru ničesar ne zamudijo, kajti drugače bi morali resno besedo izpregovoriti. Danes pa moramo še o nekaterih drugih stvareh poročati. Torej čujte: Dne 28. p. m. med slavnostjo cerkvenega blagoslovljenja so dobili bivšega rudarja in sedaj navdušenega "sokola" M. Razpergerja, ko je šel ravno pred Hrasteljevo hišo poleg cerkve na veliko potrebo; storil je to tudi malo popreje v predhiši nke gostilne. Čednega gospoda, ki je tožen poleg tega zaradi žaljenja straše, so vtaknili pod ključ. Oj ti sokolska čednost ti! — Pretekli teden vršile so se tukaj volitve v rudarsko združenje (skupina II). Roševi pajdaši, katere imenujejo knapi "narodno veranko", so izdali geslo, da ne sme biti "noben nemec in noben socialist" izvoljen. Vkljub temu so pokazali rudarji, da se ne dajo voditi od smrkvih pobolnav; izvoljeni so bili z veliko večino soc. delegati. Tako propada "roševstvo" v Hrastniku dan za dnem. Roševa banda hotela je delavce premagati, ker so ti večidel naprednega prepričanja in pripoznajo tudi potrebo nemškega podkupa. Ali kdo da dandanes kaj za enega Roša, katerega niti lastna stranka več ne vpraša? Roš ima toliko grehov na sebi, da bi moral sploh izginiti. Opozarjamo na članke, ki smo jih svoj čas proti temu človeku objavili. Očitati smo takrat Rošu vse mogoče svinjarji, ali mož se niti ganil ni in niti poskušal ni, da bi nas tožil. Bal se je sodnije, kakor hudič križa. Tak človek je ta Roš! In zdaj, ko so mu dali vsi zaslužen brc, zdaj hoče ta možakar še kaj govoriti? Ako bi se nam poljubilo, ponavljali bi zopet enkrat vse njegove grehe. Ali škoda za prostor v našem listu! Za danes povemo le še nekaj: Svoj čas je imel Roš kot deželni poslanec legitimacijo, s katero se je prav po ceni (1/2 2. razreda) po železnici vozil. Baj je pa Roš to legitimacijo tudi še pozneje rabil, ko ni bil več deželni poslanec. Ako je to res, potem je Roš južno železnico naravnost goljufal. Poroča se nam sicer iz Duraja, da mu je zdaj južna železnica to stvar prepredila. To se je pa zgodilo šele zdaj, torej pol leta, odkar Roš sploh poslanec več ni. Skoraj vsak drugi dan se je Roš po železnici vozil in vedno z legitimacijo, torej vedno na nepošten način. Radovedni smo, ali bode Roš tudi na to očitanje molčal? Prihodnjič enkrat pa bomo odkrili še razne lumparije gotovih gospodov!

Hoče. (Kaplan Krajnc mekarnar). Poročali smo že o njem, o kaplanu Krajncu in njegovem dejanstvu in podjetju. Pa žali Bog, on se ne poboljša, on ne miruje, in radi tega tudi nam ni volja molčati, ampak mi hočemo in moramo izjaviti, kaj lepega in koristnega namerava gospodek storiti v občini prid naše fare, naših občin. Znano je, da imamo tukaj v Hočah mekarno, katera prav dobro prospeva, posebno v zadnjem času. A žali Bog, voditelj mekarnar je

trd Nemo, gosp. doktor Tanach. Zasluge tega gospoda za sijajno, prosperiranje mekarnar se tako mnogobrojne, da jih ne moremo naštet. Pa kaj pomaga, on je in ostane Nemo, in zavoljo tega je Krajncu bodeč trn v njegovih očeh — g. Tausch mora ven, mora vstran. Mekarnar pa, obče spoštovani gospod, kateri je druga roka podjetju, kateri noč in dan dela ter se žrtvuje za mekarno, je — Bog se vsmili — tudi Nemo. Tudi ta mora proč — Nemca le proč, vse Nemce proč, vse nemskutarje v pekel! To je geslo g. kaplana Krajncar. Oh, oh! Na svojem biciklu in na svojih puhlih nogicah šviga Krajncček po vsej okolici semtertja ter pokuri ude mekarnar, naj se otrese teh nesrečnih nemških voditeljev. S svojo neznansko agitacijo je res nekaj podreptnikov in nevednežev spravil tako daleč, da nasprotujejo najboljšim nameram mekarnar in to v svojo lastno škodo. Gospod dr. Tausch pa se je tega gnjusnega nasilstva, te zoperne agitacije tako naveličal, da je odločil svojo mesto. Ni ga več, ki bi ga le količkaj nadomestil, to ve sedaj vsak, a kaplanček trdi: "Čemu sem pa jaz tukaj?" Zabredeni ljudje sedaj majajo s svojimi glavicami, se praskajo za ušesi ter vzdihujejo: "Za Boga svetega, kaj pa bo zdaj, kam smo jo ukrenili!" Kaplanček Krajncček pa tolaži: "Nič se ne bojte, fantje, čemu sem pa jaz tukaj". A malo, malo, prav nič jih ni, ki bi imeli sedaj najmanjše zaupanje do Krajncčevih trditve. Je že tako — prej pamet nujaj! "Če gre tako, pa me imejte radi", misli si je tajnik mekarnar in je tudi svoje mesto odločil. Moj Bog, moj Bog tudi to, kaj pa bo zdaj! — "Nič se ne bojte, nič se ne bojte, vsaj sem jaz tukaj, jaz, Jožek Krajnc". — Sedaj pa še nameravajo drugi udje nasilstva se odpraviti v pokoj in nasledice vsega tega bodo: mekarnar se bo razrušila, mekarnar, ki je tako krasno prosperoval, ki je kmetom toliko tisoč in tisoč kron gotovega denarja donosale vsak mesec, večina v mošniške gospodinjce. Ta si je za ta lep denarček zamogla priskrbeti za obitelji vse to, kar mora drugače gospodar iz svojega žepa potegniti, denarce, ki so težko priborjeni solideki, na katereh se krvavi žulji kmečke roke poznajo. Evo to! No, naš kaplanček kaj takega ne presodi. Njemu je le in popolnoma le na tebi leželo, da doseže to-le: Mekarnar mora priti v moje roke. — Vsaj se je g. Krajncček že g. načelniku in drugim ponujal, da hoče — moj Bog in kako rad — prevzeti tajnika in predsednika oblasti, ako se le nemčurka "predoblast" enkrat odstrani. No, no, mogoče bi že bilo, da bi kaj takega ali enakega doseči mogel; kajti načelnik g. Novak mu vendar gre strašansko na — roke. Dobro, dobro! Ljudje, ki so se iz temnega spanja po vseh nasledicah malo kaj ne zdravili, sedaj dvomijo in obupajo. Sliši se namreč, da hoče in namerava g. kaplan Krajnc mekarno popolnoma v svoje roke dobiti, da bi potem on kot generalni akcijonar in predsednik to, kar gre danes kmetom in zadrugi, sam v svoj črni žep posmukal. No, če se vam kmalu ne odprejo vaše oči, udje mekarnar, potem vam pa naj Bog pomaga, kaplanček Krajnc tega ne bo storil.

Ud mekarnar.

Hoče. (Drobnosti o našem kaplanu J. Krajncu). Se je več nekaj slišalo o tem gospodeku, pa posameznih slučajev iz njegovega privatnega delovanja, dragi "Štajerc" še nič nisi prinesel. So tako zanimive in pomenljive reči, da ti jih moram poročati. Naj zvedo kristjani po slovenskem svetu, kako se drži Krajnc Kristusovega nauka o ljubezni do svojega bližnjega. Ko je prišel v Hoče, prvo uro se je arditno razprl z drugim kaplanom. Kriščanska ljubezen! Potem se je preveč intenzivno v šolske zadeve in razmere vtikal, pa si je nasek malo posmodil. Neko gledališko igro v Gornji Hoči je s šolsko mladino igral, kar je postavno prepovedano. Da so se otroci pri tej priliki opijani, kdo je temu kriv? Na potu v Hoče je naštenkal hočkega župana in trgovca hočkega. Zadnji je bil tako razburjen, da bi gospodeku jih gotovo par žahtnih pritnil, ko bi ga sam razžaljeni župan zlepa ne pomiril. Krajncček pa je hitro svoje koronarne pete odnesel. Nekega krojaškega mojstra je strogo pokaral, čemu ne zahaja prdneje v cerkev in sploh k njegovim pridigam. Vri mojster, pa mu očito v lice pove: "Dokler boste Vi naševali in

pridigovali, me ne bo več v cerkev in boljše je, da vam ne natančneje razpravim zakaj". Te besede so Krajncu tako hudo zbudile v njegovo usmiljeno kristjansko srce, da je gospodarja krojačevega nahujskal, naj takoj tega grešnika izpod svoje strehe spravi, kajti vera je v nevarnosti. No in krojač sedaj gre. Oj ti prava, lepa kristjanska ljubezen! Našega tovarnarja je tudi v svojo komando vzel ter mu zapovedal, da mora nemški napis takoj odstraniti ter a slovenskim nadomestiti. Ker mu je tovarnar krepko odvrnil, kaplanček zažuga, da ga bo v "zeitinge" dal. "O to smete storiti, pa če bo le ena krična beseda vmes, potem se bova pa drugače zmenila", odvrne tovarnar in odsihmal Krajncčka ni več blizu. — Farski hlapec zna prav dobro sodi ravhati. To je g. Krajnc kmalu zasledil in ker on tudi z vinom baranta, ter ima dve ali tri vinske kleti, rabi tudi večkrat sodarja. Farskega hlapca torej naprosi, naj mu popravi in pomije njegovo posodo. To delo je lepo in natančno hlapec dovršil, a namesto da bi mu vsaj kaj "trinkgelda" za skrbno delo dal, ga je prav nekristjansko zmerjal, češ da mu je neki vsa posoda pokvaril. Najboljši izgovor, če se noče nič plačati. Hlapec pa neki gospoda kaplana zato sedaj še iskreneje ljubi, kakor poprej. Naš mešnar — pohlevna zlata dušica, vsi ga imamo radi — gospodeku tudi nič kaj prav ne streže, drugače bi ga kaplan v zagrebu ne zmerjal in suval, kakor psa. Kristjanska ljubezen! Kdor nemških časnikov čita, kdor čita tisočkrat "ferdamenega" "Štajerca", kdor ima na svoji firmi le eno nemško besedo, kdor se kot nemčurja smatra, vse te prežegna v najglobokejši pekel. — Kričijo vednomer da vera peša, da je vera v nevarnosti, vsaj vemo zakaj, a s takimi čini se vera in duhovski stan tudi ne bosta vzdignila. Razburjenost nad g. Krajncem in njegovim nasilstvom je dokipela do vrhunca. Kaj še bo? Poročamo prihodnjič več!

Rogaška Slatina. Ponarečil jo vinar g. Druškovič, kaj je ponoči na grozde pazil; imel je eno staro puško, katere že zdavnaj spada v muzej. Pripomniti moramo, da bi se bolje spodobilo g. Druškoviču, eno varno puško preskrbeti vlogemu vincerju, ki je sedaj siromak izgubil oko in mora grozno bolečine trpeti. Zato nima Druškovič denarja; če pa pride črnih k njegovi hiši, ga je pa dovolj. Taki so klerikalci proti vlogemu ljudstvu.

Jesenice (Gorenjsko). Na Jesenicah vlada sedaj absolutizem in klerikalizem. Absolutizem izvaja sedanji gerent krojač Čebulj in klerikalizem pa naši že itak znani gospodje v farovžu. Vendar pa še nekoliko dihamo in vprašamo danes c. kr. vlado, ali je pripravljena novo občinsko volitev za Jesenice razpisati ali ne? Ali niso že 3 leta pretekla, odkar je bil stari občinski odbor izvoljen? — Kaj je v tem času ta odbor delal ali ni nič delal, to je za volilno postavlo postranska stvar, poglavitno je da se po preteku 3 let v vsaki občini nove volitve razpišejo, a stari odbor se pa še-le potem razpusti, ko novi že funkcionira! — Ker ima gerent samo pravico, narnujnejše stvari reševati in sicer samo v takem slučaju, kadar je nevarnost za zdravje ali življenje, potem pa reči v prenešenemu delokrogu izvršiti — je nujno potrebno da se izvoli novi odbor. Gerent ne sme z občinskimi imetjem gospodariti za leta in leta naprej, tudi ne sme on predpisavati občinske davke ali naklade brez da bi o temu ne mogel pozneje odbor sklepati. Zatorej ima visoka c. kr. vlada na to paziti, da se po pretečenem roku volitve vnovič razpišejo. Ker smo stvar v kratkih besedah pojasnili, misljimo da nam ne bode potreba o tem se še obračati na ministerstvo, kajti kdor koliko zakon pozna, mora vedeti da se na Kranjskem vedno po preteku 3 let v občini vnovič voli!

Novice.

Ne sejejo in ne žanjejo in vendar jih redi nebeški oče... Ta svetopisemski beseda velja o pticah. Za naše duhovnike pa bi se morala tako-le prenarediti: Ne sejejo in ne žanjejo in vendar jih redi kmet... Vinska trgatve se vrši po celi deželi. Hvala Bogu, zopet je dobra, zopet je mnogo grozda, tako da si bode zmogel